

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

הערכת היקפי השחיקה התעסוקתית בחברה הישראלית והגורמים לה

מחקר משותף עם הביטוח הלאומי

ד"ר לליב אגוזי
ד"ר אשר פרדו

למה אנחנו עוסקים בלחץ ושחיקה?

שחיקה לפי הגדרת ה ICD-11 (אינדקס המחלות של ארגון הבריאות העולמי):

סינדרום המוגדר כתוצאה של לחץ מתמשך בעבודה שלא טופל כראוי

**שחיקה נמצאה במחקרים ברחבי העולם כגורם מגביר סיכון
למחלות:**

לב וכלי דם
סוכרת

מחלות מדבקות כדוגמת שפעת בשל פגיעה במערכת החיסון
כאבים

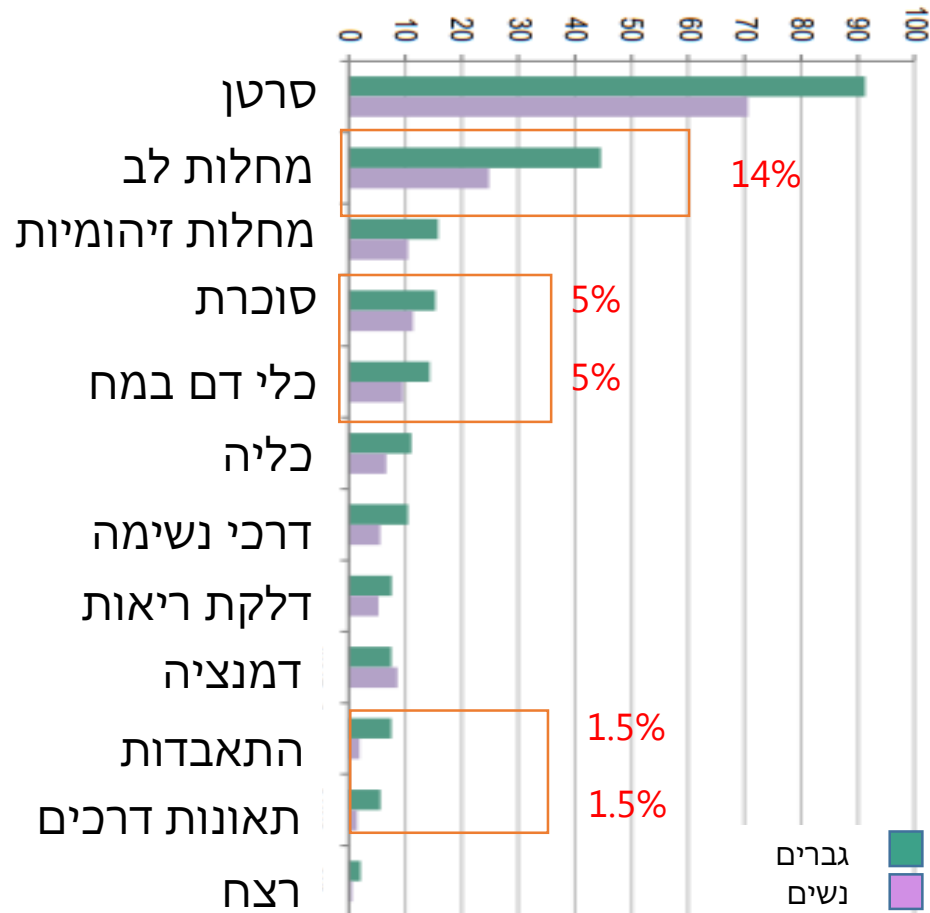
פציעות חמורות ותמותה מתחת לגיל 45
בעיות רגשיות ואובדן ימי עבודה
ולמעורבות יתר בתאונות עבודה

Salvagioni, D. A. J., Melanda, F. N., Mesas, A. E., González, A. D., Gabani, F. L., & Andrade, S. M. D. (2017). Physical, psychological and occupational consequences of job burnout: A systematic review of prospective studies. *PloS one*, 12(10), e0185781.

מחקר שנערך בארץ על ידי טוקר ושותפיה (2012) מצא כי **רמות שחיקה מדווחות ניבאו 41% סיכון מוגבר למחלות לב** לאחר שלוש שנים מהדיווח על השחיקה. הסיכון המוגבר עולה ל-**79% בקרב הרבע העליון של רמות השחיקה**.

סיבות לתמותה בישראל

בשנת 2020 נפטרו בישראל 11,072 איש בגילים 20-69.

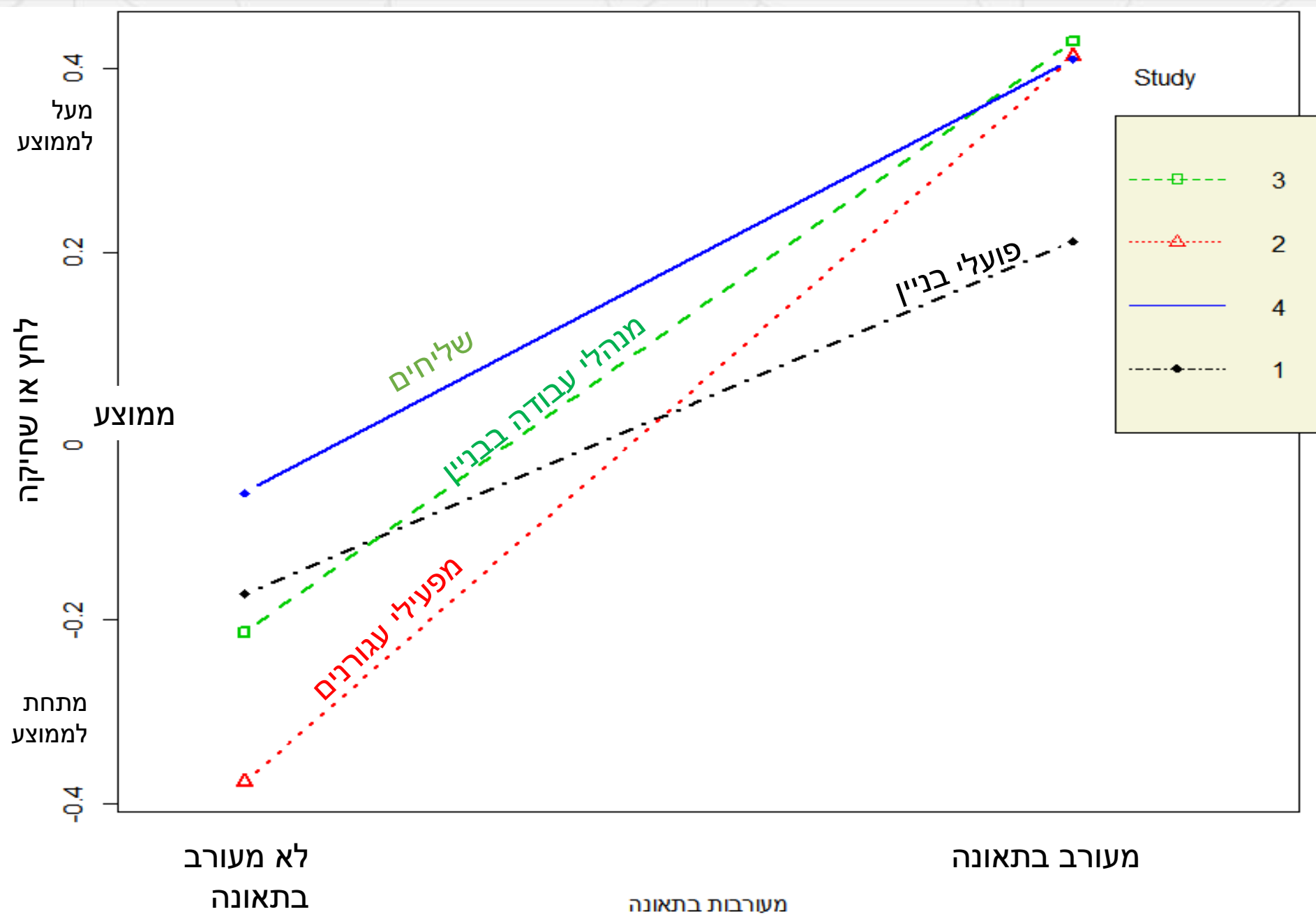
מתוכם כ- 2,900 ממחלות בסיכון מוגבר בשל שחיקה.

(אין מידע מספק בנתונים להסקת קשר ישיר בין שחיקה תעסוקתית לסיכון מוגבר לתמותה)

לצורך המחשה, ממצאים ממחקרים שנערכו במוסד לבטיחות בשנתיים האחרונות

עובדים שחוקים ולחוצים יותר מעורבים יותר בתאונות

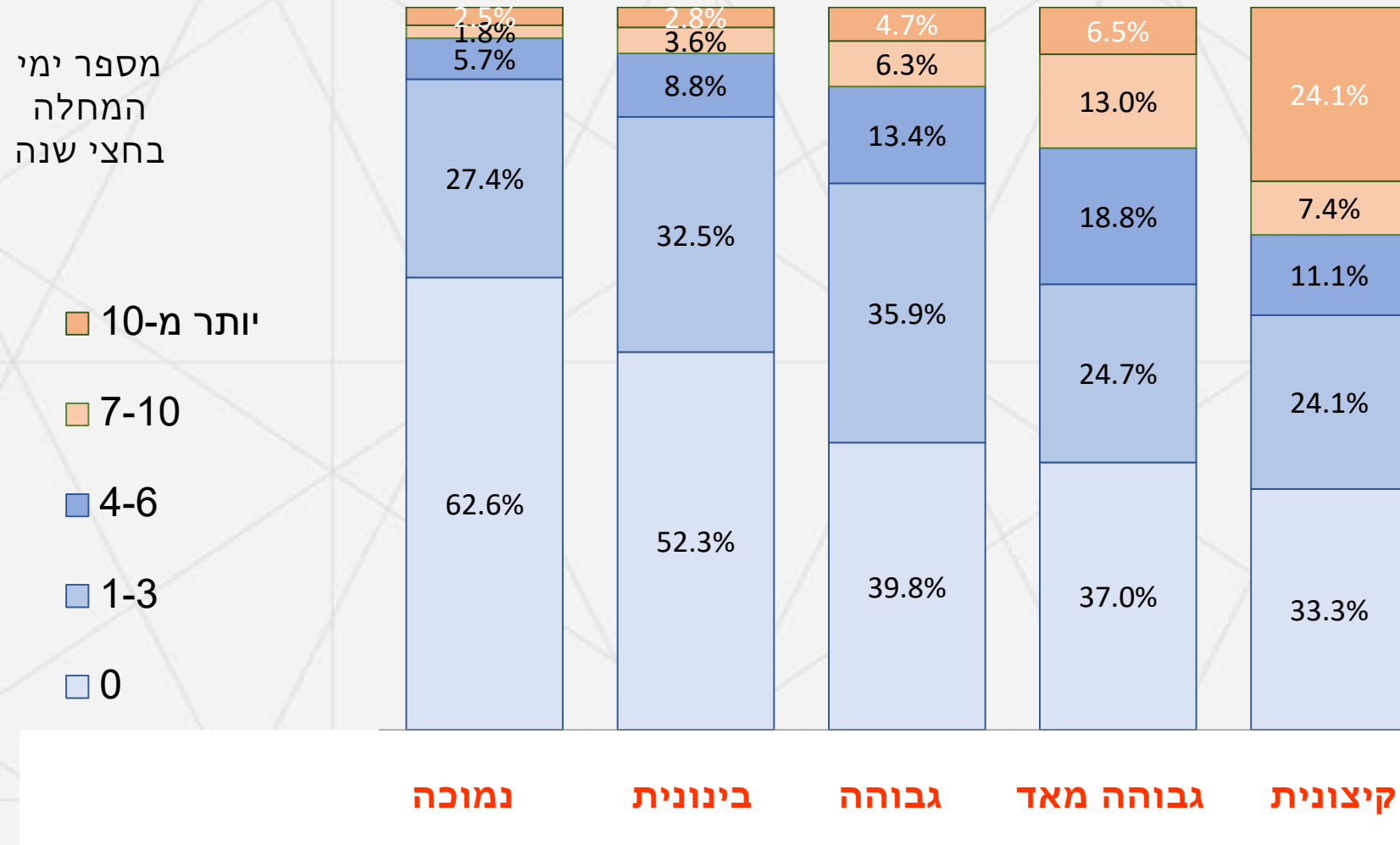
שליחים שחווים לחץ רב יותר מדווחים גם על יותר כאבי שריר-שלד

אחוז השליחים המדווחים על כאבי שריר-שלד ברמה שבועית לפי רמות לחץ

שחיקה קשורה למחלות והיעדרות

אחוז העובדים לפי מספר ימי המחלה שלקחו בכל רמת שחיקה

היקפי השחיקה בעבודה בישראל

ממצאים משלב א' של מחקר שנערך בסוף נובמבר 2020.

2011 משיבים,

מייצגים את החברה הישראלית מבחינת מגדר, גיל, השתייכות

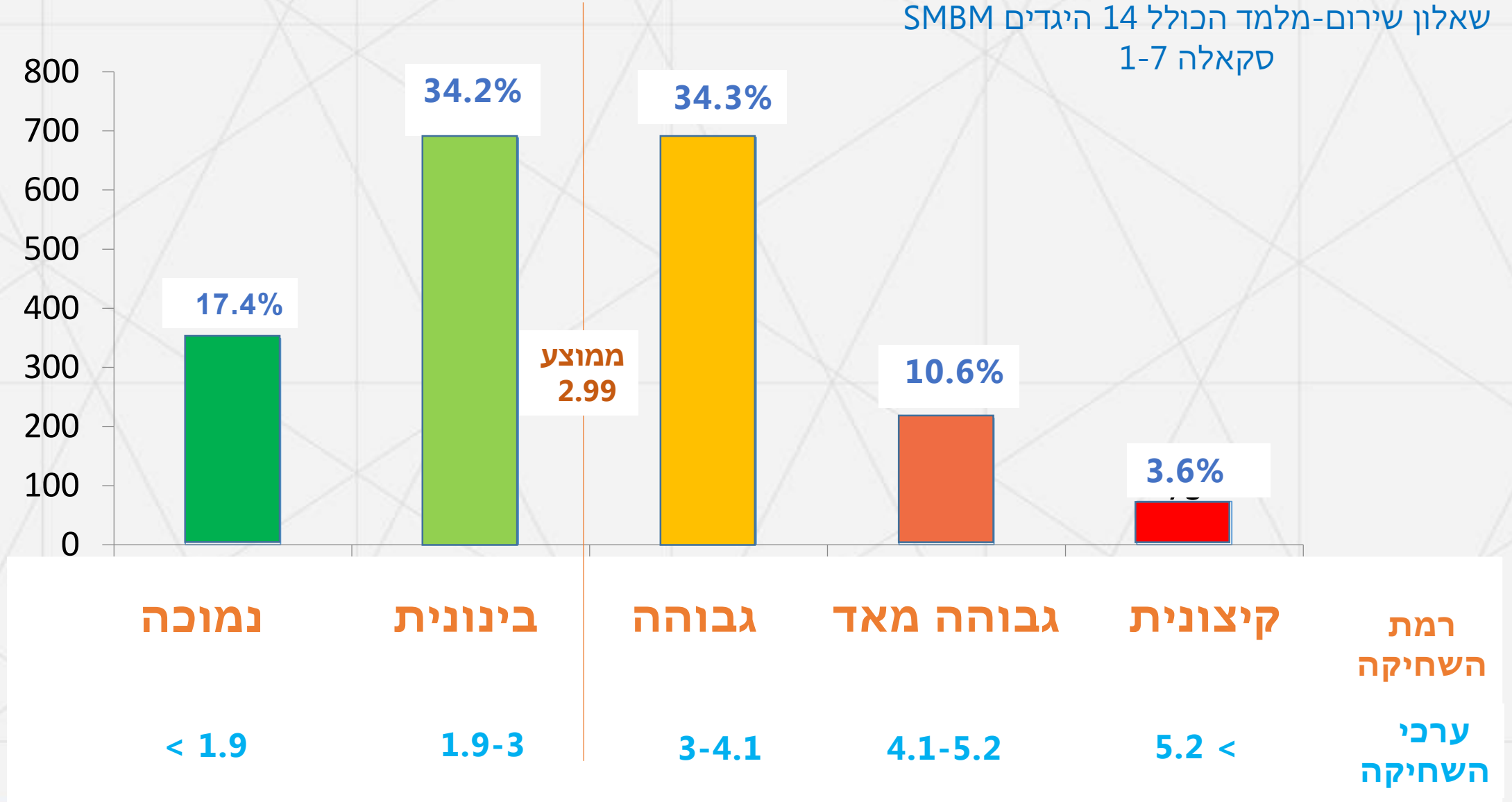
דתית, דתיות ואזורי מגורים.

המדגם כלל את מרבית ענפי המשק.

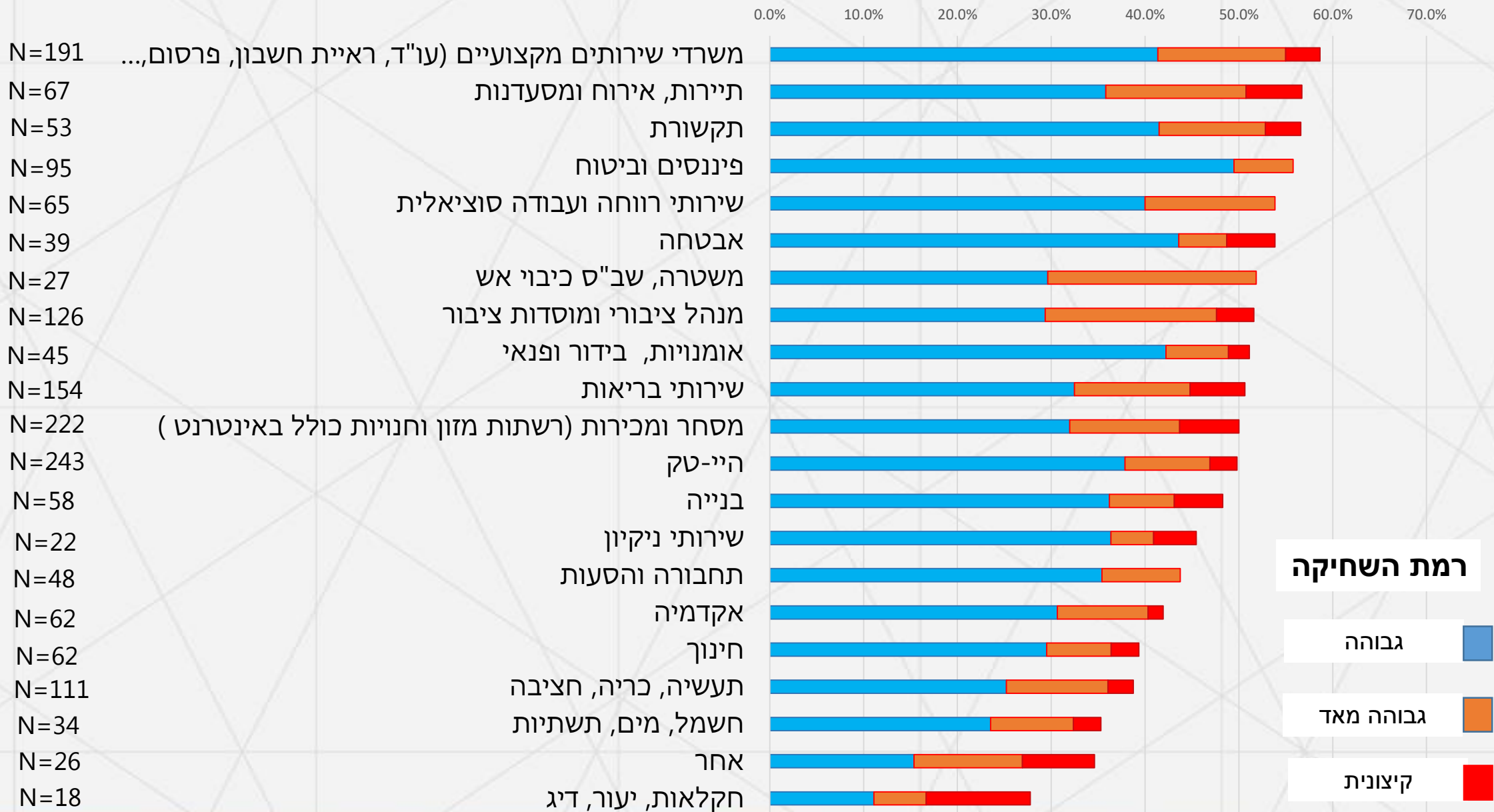

התפלגות השחיקה

שאלון שירות-מלמד הכולל 14 היגדים SMBM
סקאלה 1-7

התפלגות שחיקה גבוהה בענפי המשק

רמת השחיקה

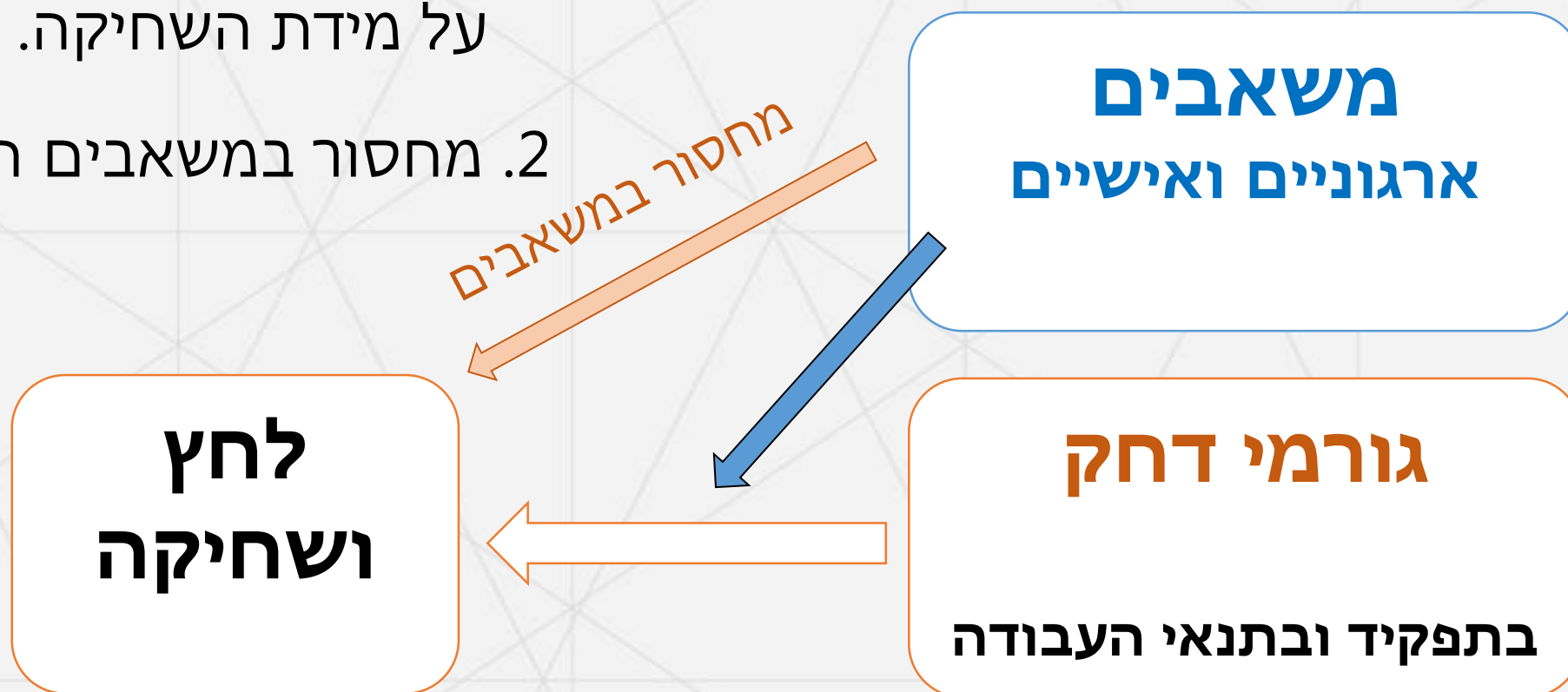
גבוהה

גבוהה מאד

קיצונית

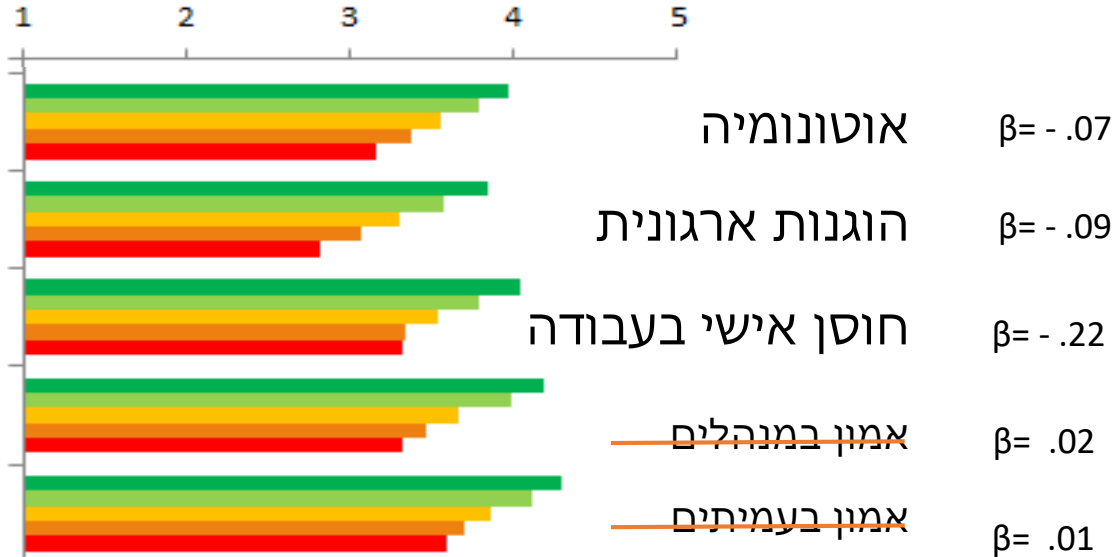
מה גורם לשחיקה

1. משאבים ארגוניים ואישיים
מקטינים את השפעת גורמי הלחץ
על מידת השחיקה.
2. מחסור במשאבים הוא גורם לחץ.

הגורמים ללחץ ושחיקה

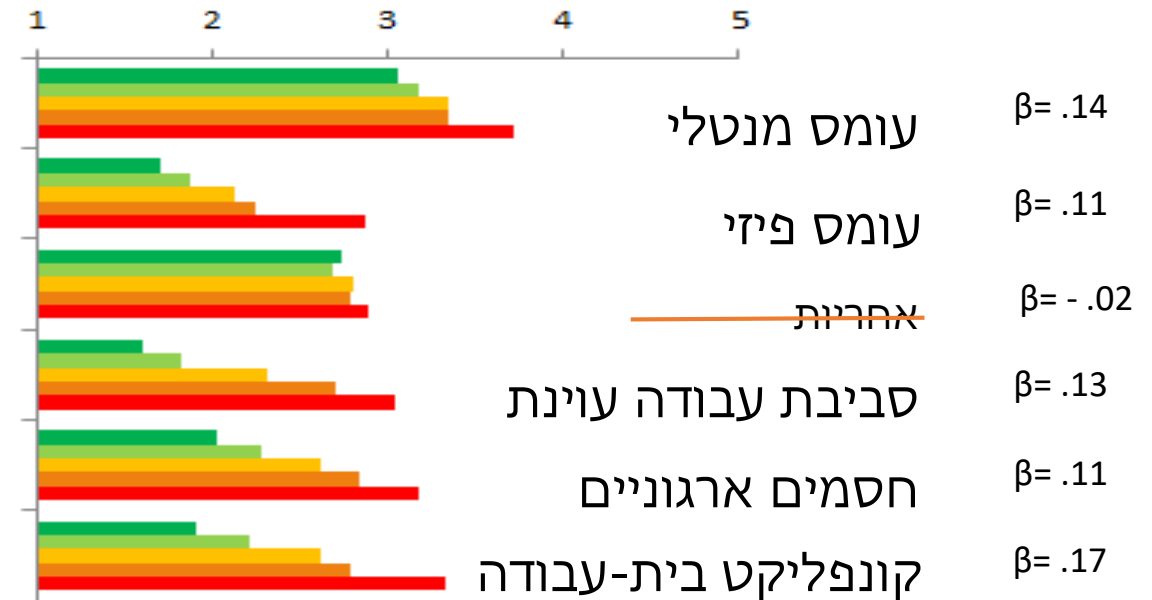
מחסור במשאבים

רמות השחיקה

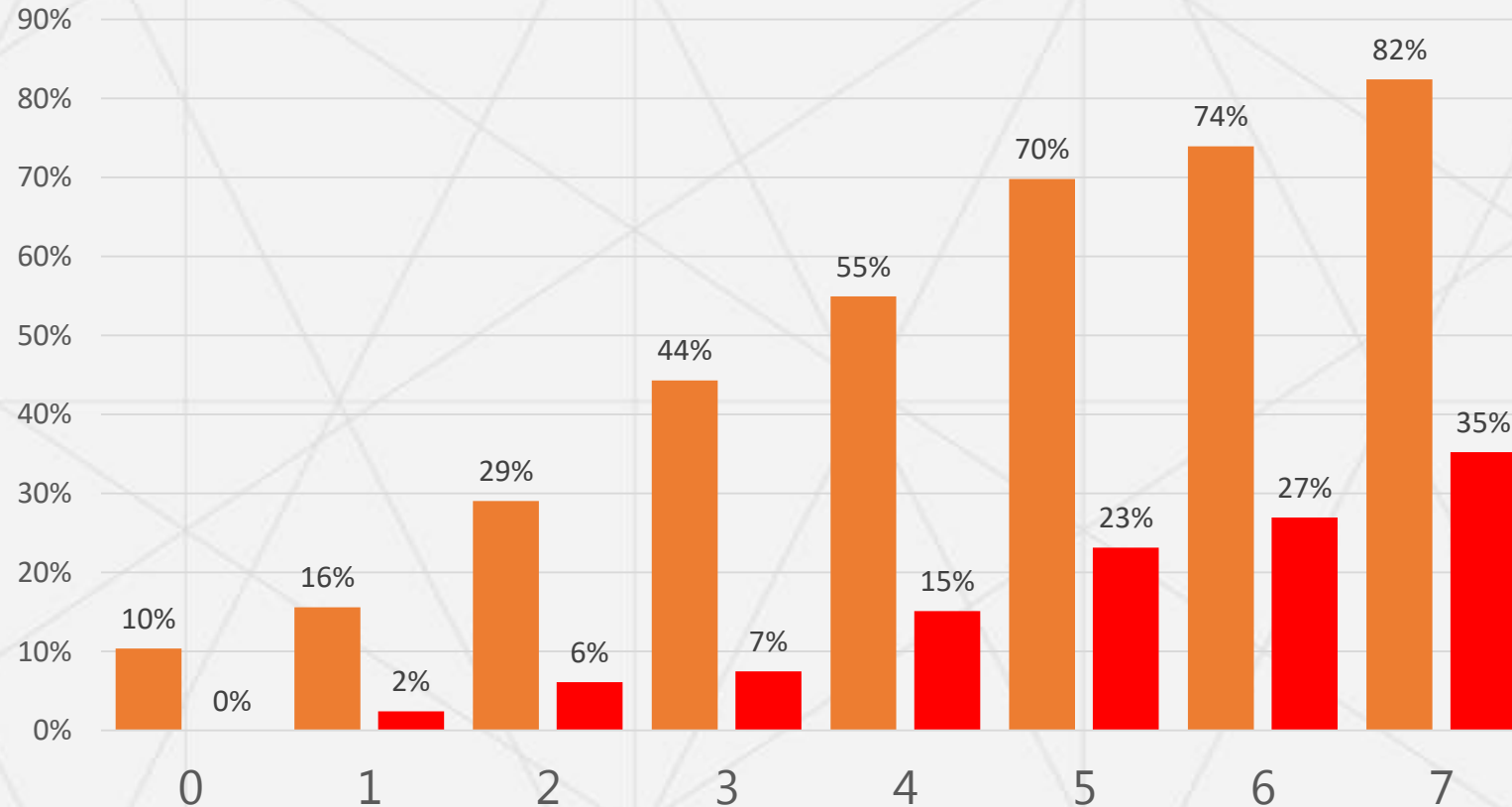
- נמוכה
- בינונית
- גבוהה
- גבוהה מאוד
- קיצונית

גורמי עומס

ככל שיש יותר גורמי סיכון עולה הסיכון לחוות שחיקה גבוהה

אחוז
האנשים
הסובלים
משחיקה

שחיקה מעל
הממוצע

שחיקה
גבוהה מאד
מעל 4.1

גורם סיכון =

גורם עומס: מעל הממוצע
משאב: מתחת לממוצע

סך כל גורמי הסיכון

גורמי סיכון שכיחים לסוג התעשייה

כל תעשייה מתאפיינת
בגורמי סיכון שונים

תעשייה	סביבה עוינת	עומס פיזי	חוסר אוטונומיה	עומס מנטלי	קונפליקט בית-עבודה	חסמים ארגוניים	חוסר הוגנות	חוסן נמוך
בנייה	45%							40%
חקלאות, יעור, דיג	22%	45%	39%	39%		33%	33%	28%
חשמל, מים, תשתיות	21%	47%	47%	44%		56%	53%	44%
מסחר ומכירות		29%		31%	47%	52%	59%	53%
תקשורת	25%			45%	51%	59%	51%	47%
היי-טק	19%	39%	52%	47%		52%	52%	44%
אומנויות, בידור ופנאי	32%		57%	48%		51%	53%	35%
שירותי בריאות	16%	39%	46%	53%		53%	48%	43%
חינוך				27%		39%	43%	43%
תיירות, אירוח ומסעדנות	33%	31%	55%	42%	48%		54%	46%
מנהל ציבורי ומוסדות ציבור				52%		52%	57%	37%
משטרה, שב"ס כיבוי אש	27%	45%	23%	23%			25%	
שירותי ניקיון		34%		23%			38%	
אבטחה								

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

מה אפשר לעשות בעניין? מניעה וטיפול

התערבות ארגונית

1. אבחון

2.

טיפול

התמודדות

מניעה

טיפול ועזרה

הגדלת משאבים
אישיים ומשאבים
ארגוניים

הגדרה מחדש של מטרות
ודרכי ביצוע של תפקיד,
צוות, מחלקה, ארגון .

הגדלת משאבים והורדת
חסמים לביצוע

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

תודה על ההקשבה